

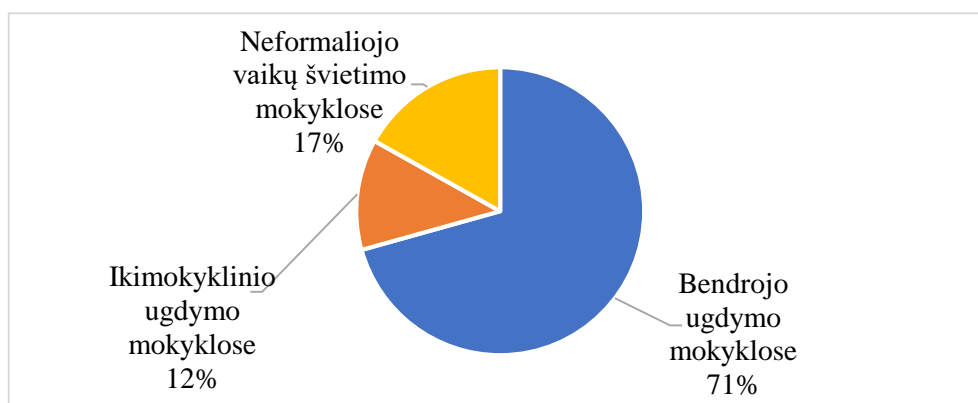
Ignalinos rajono savivaldybė

Ignalinos r. savivaldybės pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą vykdo Ignalinos rajono švietimo pagalbos tarnyba (toliau – Tarnyba)¹.

2021–2022 m. m. Ignalinos rajono savivaldybėje dirbo 225 pedagoginiai darbuotojai, iš jų 159 (71 proc.) dirbo bendrojo ugdymo, 28 (12 proc.) – ikimokyklinio ugdymo, 38 (17 proc.) – neformaliojo vaikų švietimo įstaigose (žr. 1 pav.). Palyginti su 2020–2021 m. m., matyti, kad pedagoginių darbuotojų situacija savivaldybėje kito mažai: bendrojo ugdymo mokyklose pedagogų sumažėjo 1 proc.

1 pav. Daugiausia pedagoginių darbuotojų dirbo bendrojo ugdymo įstaigose

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokyklų tipus (procentais)

2022 m. Tarnyba vykdė 5 ilgalaikes (ne mažiau kaip 40 val. trukmės) pedagogų kvalifikacijos tobulinimo (toliau – PKT) programas, atliepiančias valstybės švietimo prioritetus, švietimo kaitos situaciją ir šiandieninį mokymo(si) kontekstą. Jose dalyvavo 122 pedagoginiai darbuotojai (žr. 1 lentelę). Palyginti su praėjusiais metais, savivaldybėje svarbiausias išliko tas pats prioritetas – *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį*, skiriant daugiau dėmesio kryptčiai *Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse* (2021 m. buvo aktualesnė kryptis *Skaitmeninio raštingumo tobulinimas*).

1 lentelė. Daugiausia programų vyko pagal prioritetą *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį*

Vykdytų programų ir dalyvių pasiskirstymas pagal prioritetus

Prioritetas / prioriteto kryptys	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius
Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį	2	64
Skaitmeninio raštingumo tobulinimas	1	24
Į mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas	–	–
Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	1	40
Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas	2	38
Mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos	1	19

¹ Prieiga internete <https://irspt.lt>.

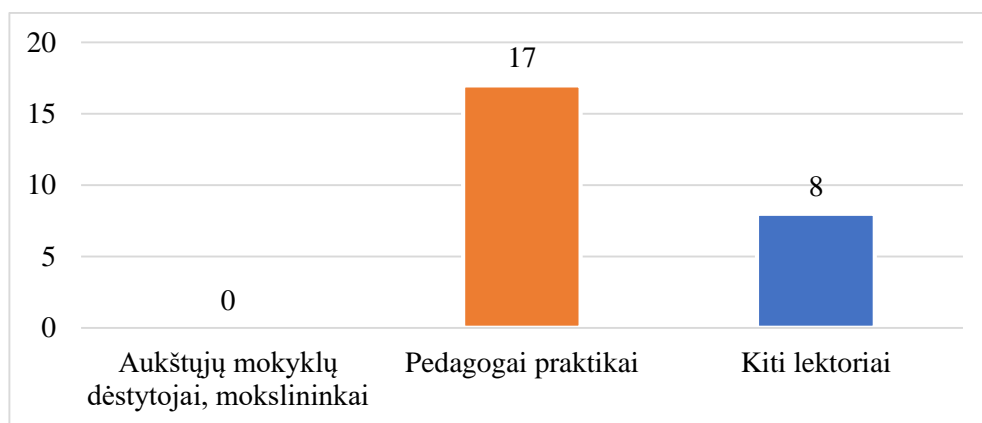
Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	1	19
Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas	1	20
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas	–	–
Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas	–	–
Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	1	20
Iš viso:	5	122

Ignalinos savivaldybė maža, taigi dėl nedidelio pedagogų skaičiaus sudėtinga organizuoti ilgalaikes programas rajono pedagogams pagal tikslines grupes (vadovams ir pavaduotojams, švietimo pagalbos specialistams, dalykų mokytojams – geografijos, istorijos, gamtos mokslų ir kt.).

Pedagogai, dalyvaudami PKT programose ir plėtodami savo profesines kompetencijas, dirbo su pedagogais praktikais ir kitais lektoriais (psichologais, sveikatos specialistais ir kt.).

2 pav. Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas dažniausiai įgyvendino pedagogai praktikai

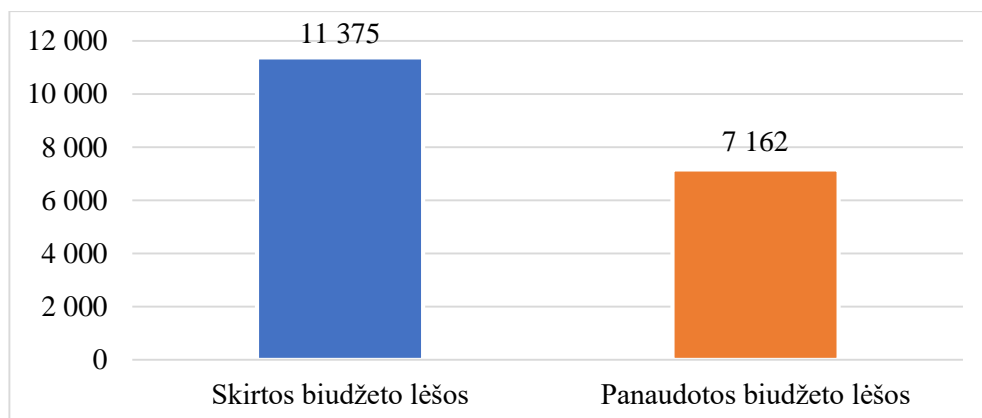
Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas įgyvendinę (vykdę) lektoriai

Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti savivaldybėje 2022 m. lėšų skirta panašiai kaip ir 2021 m., tik 2022 m. jų panaudota šiek tiek daugiau nei 2021 m. skirtų lėšų (56 proc.).

3 pav. Iš skirtų biudžeto lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti panaudota 63 proc.

Biudžeto lėšos, tenkančios pedagogų kvalifikacijai tobulinti (eurais)

Kvalifikacijos tobulinimo galimybių užtikrinimas savivaldybėje

(interneto svetainės puslapių apžvalgos duomenimis)

Ignalinos PKT programų sąrašas skelbiamas Tarnybos ir savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros skyriaus mėnesio darbo planuose, minėtų įstaigų interneto svetainėse, Tarnybos Facebook puslapyje. Švietimo įstaigos papildomai informuojamos el. paštu. Dalis mokymų organizuojama nuotoliniu būdu.

Interneto svetainėje *atsispindi* ir kitos Tarnybos kasdienės veiklos, kuruojamos sritys, susijusios su rajono pedagoginių darbuotojų profesiniu tobulėjimu. 2023 m. vasario–gegužės mėn. stebėtos Tarnybos interneto svetainės duomenimis:

- Skelbiami ŠMSM nustatyti pedagoginių darbuotojų 2020–2022 m. kvalifikacijos tobulinimo prioritetai, tačiau ŠMSM nustatytos pedagoginių darbuotojų prioritetinės 2023–2025 m. kvalifikacijos tobulinimo sritys nenurodytos.

- Skelbiami kiekvieno mėnesio veiklos planai, vykdomos ilgalaikės programos (jų moduliai, modulio val. skaičius, data, laikas, vieta, lektoriai), bet prie renginio nenurodytos 2023–2025 m. pedagogų kvalifikacijos tobulinimo sritys, patvirtintos ŠMSM ministro.

- 2023 m. mėnesio planuose numatyti mokymai / metodiniai pasitarimai atskirų dalykų mokytojams atnaujinto ugdymo turinio klausimais. Nuorodos į renginius, skirtus atnaujintam ugdymo turiniui, veda į Ignalinos r. savivaldybės svetainę, nes rajonas dalyvauja projekte „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“ (09.2.1-ESFA-V-726-03-0001), finansuojamame Europos socialinio fondo lėšomis.

- Mėnesio veiklos planuose atskirai skelbiama įvairių formų metodinė veikla (pamokos stebėjimas ir aptarimas, patyrusio mokytojo konsultacijos, seminarai, mokslinės, praktinės ir metodinės konferencijos, metodinės dienos, konkursai, pedagoginių idėjų mugės, kūrybinės grupės, naujovių apžvalga, anotacijų, publikacijų, rekomendacijų rengimas, metodinių darbų, mokymo ir mokymosi priemonių rengimas, bendravimas ir bendradarbiavimas su socialiniais partneriais, apskritojo stalo diskusijos), kuri pasirenkama pagal metodinės veiklos tikslus. Metodiniai renginiai – gerosios patirties renginiai (pranešimai, parodos, atviros pamokos).

- Skelbiamas negausus siūlomų ilgalaikių kvalifikacijos tobulinimo programų sąrašas.

- Vykdomas rajono pedagogų informavimas ir *konsultavimas*: vyksta viešos ir individualios specialiojo pedagogo, logopedo konsultacijos, psichologas individualiai konsultuoja vaikus, jų tėvus (globėjus, rūpintojus), mokytojus, kai vaikui reikalinga pagalba. Konsultacijos vyksta pagal poreikį. 2021 m. veiklos ataskaitoje nurodoma stiprioji konsultavimo pusė – konsultantai moka aptikti probleminės situacijos priežastis ir patys dalyvauja sprendžiant problemą.

1. Veikia 15 metodinių būrelių, kurie vykdo nuoseklią ir kryptingą mokytojų gerosios patirties sklaidą. Pateikiamas gausus savivaldybės pedagogų gerosios patirties *Edukacinio banko* metodinių priemonių sąrašas (pvz., skelbiami pagal STEAM ugdymo metodą prarastų pamokų planai). Vykdoma metodinių priemonių registracija (mokytojo vardas, pavardė, kvalifikacinė kategorija, metodinės priemonės pavadinimas ir trumpas aprašymas). Iš jo mokytojai gali atsisiųsti kolegų pamokų, veiklų ar taikytų metodų aprašymus.

- Tarnyba vykdo / dalyvauja įvairiuose ESFA, šalies, regioniniuose projektuose („Įtraukiojo ugdymo galimybių plėtra“, I etapas, „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“, „Erasmus+“ programos projektas „Imigrantų integravimas ir socializacija švietime“ ir kt.).

Apibendrinant galima teigti, kad Tarnybos interneto svetainėje iš esmės matyti veikianti pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo sistema (informuotumas, konsultavimas, metodinė veikla, mokytojų kolegialaus darbo iniciatyvų skatinimas ir pan.).

PKT poveikis ugdymo kokybei

Savivaldybės lygmeniu į mokytojų, mokyklų vadovų mokymosi / tobulinimosi procesą žiūrima kaip į ugdymo proceso, veiklų kokybės ugdymo įstaigose gerinimo siekinį. Ieškoma būdų

pamatuoti, kokią pridėtinę vertę kuria pedagogų kvalifikacijos tobulinimo institucija ir ugdymo įstaigų veikla. 2022 m. po kiekvieno kvalifikacijos tobulinimo renginio dalyviai užpildė anketas, vyko PKT mokymuose dalyvių įgytų žinių pritaikymo praktikoje aptarimai, buvo dalijamasi gerąja darbo patirtimi, stebimos ir aptariamose atviros pamokos. Įgytų žinių pritaikymo praktika aptarta per savivaldybės dalyko mokytojų metodinių būrelių pasitarimus.

Savivaldybės ir mokyklų įsivertinimo duomenimis, PKT renginiuose dalyvavusių pedagogų pritaikytos įgytos žinios turėjo teigiamo poveikio mokinių asmenybės augimui, mokymosi rezultatams:

- sukurtos mokymosi sėkmei palankios aplinkos;
- sustiprėjo savarankiško mokymosi, konsultavimosi, laiko planavimo gebėjimai;
- aktualizuotas mokymo užduočių pritaikymas prie individualių mokinių gebėjimų.

Kryptingai pagal šalies ir rajono pedagogų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus ir mokyklų poreikį vykdomas pedagogų kvalifikacijos tobulinimas daro poveikį ir savivaldybės mokyklų kaip organizacijų **pažangai**:

- dėl gerėjančio socialinio emocinio ugdymo sustiprėjo teigiamos mokinių nuostatos mokyklų atžvilgiu;
 - sumažėjo rizikingo elgesio atvejų;
 - mokyklų bendruomenėse suaktyvėjo komandinis darbas.

Apibendrinami duomenis galime daryti prielaidą, kad pedagoginių darbuotojų dalyvavimas kvalifikacijos tobulinimo veiklose stiprina jų profesinę motyvaciją, besirengdami atnaujinto ugdymo turinio diegimui, įtraukiajam ugdymui, veikė kolegialiai (bendradarbiavo, dalijosi informacija), pamokose taikė daugiau inovatyvių mokymo metodų, daugiau pamokų kūrybiškai organizavo netradicinėse erdvėse.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis, siūloma:

- daugiau dėmesio *skirti* PKT stebėsenai, deramai įvertinant įgyvendintų ilgalaikių PKT programų grįžtamąjį ryšį ir veiksmingumą, orientuotą į pedagogų kompetencijų stiprinimo ir ugdymo kokybės gerinimo dermę;
- *papildyti* gerosios patirties *Edukacinio banko* puslapį aktualiais praktiniais atnaujinto ugdymo turinio įgyvendinimo pavyzdžiais;
- siekiant Programų įgyvendinimo kokybės, kviestis kompetentingus lektorius (pasitelkiant aukštųjų mokyklų dėstytojus), kurie suteiktų kokybiškas mokymo paslaugas, pagrįstas aktyvia praktine veikla;
- efektyviau *panaudoti* PKT skirtas lėšas.